

Luku 4.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

**Nurmijärven kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman
1.8.2016 muutos, hyväksytty sivistyslautakunnassa
11.06.2020 § 36**

Sisällys

Johdanto	3
Arvioinnin tehtävä perusopetuksessa	4
<i>Formatiivinen arviointi</i>	4
<i>Summatiivinen arviointi</i>	5
Arvioinnin yleiset periaatteet	6
<i>Arviointi on yhdenvertaista</i>	6
<i>Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta</i>	6
<i>Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista</i>	6
<i>Arviointi on monipuolista</i>	7
<i>Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin</i>	7
<i>Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset</i>	8
<i>Yhteistyö huoltajien kanssa ja arvioinnista viestiminen Nurmijärvellä</i>	8
Oppimisen ja osaamisen arviointi	11
Työskentelyn arviointi	11
Käyttäytymisen arviointi	12
<i>Käyttäytymisen tavoitteet ja arviointi Nurmijärvellä</i>	12
Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana	14
<i>Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain</i>	14
<i>Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt Nurmijärvellä</i>	15
<i>Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan</i>	15
Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet	16
<i>Valinnaiset aineet Nurmijärvellä</i>	16
Perusopetuksen päättöarviointi	17
<i>Päättöarvosanan muodostaminen</i>	17
<i>Eryistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi</i>	17

<i>Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa</i>	<i>18</i>
<i>Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa</i>	<i>18</i>
<i>Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa</i>	<i>19</i>
<i>Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi</i>	<i>19</i>
Poissaolojen vaikutukset arviointiin	19
Arvioinnin uusiminen ja oikaisu.....	20
Todistukset	20
<i>Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa</i>	<i>20</i>
<i>Lukuvuositodistus</i>	<i>21</i>
<i>Arviointi lukuvuoden päättyessä vuosiluokilla 1–8 Nurmijärvellä</i>	<i>22</i>
<i>Välitodistus</i>	<i>22</i>
<i>Erotodistus.....</i>	<i>23</i>
<i>Perusopetuksen päättötodistus</i>	<i>24</i>
Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset	26

Johdanto

Opetushallitus on 10.2.2020 päättänyt muuttaa ja täydentää Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 lukua 6 Oppimisen arviointi. Perusteiden muutos ja siihen liittyvä paikallinen oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia koskeva opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2020.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Myös valtakunnalliset arviointikriteerit 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerit siirretään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.

Lisäksi opetuksen järjestäjä täsmentää paikallisessa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- yhteistyö huoltajien kanssa arvioinnin osalta
- arvioinnista tiedottamisen muodot
- käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet
- valinnaisten aineiden arviointi sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa
- opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt
- sanallisen arvion ja numeroarvosanan antaminen todistuksissa eri oppiaineissa sekä käyttäytymisen arvioinnissa
- valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa
- välitodistukset, mikäli opetuksen järjestäjä niitä päättää antaa
- erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat

Arvioinnin tehtävä perusopetuksessa

Perusopetuslain¹ ja -asetuksen² mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät koulun arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiiivinen arviointi on osa opetusta.

Formatiiivinen arviointi on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Palautteen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä se, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua. Itsearviointi ja vertaispalaute eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus

¹ Perusopetuslaki (628/1998) 22 § 1 mom.

² Perusopetusasetus (852/1998) 10 § 2 mom.

oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.³

Formatiivista arviointia tehdään aina perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettujen ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyjen oppiaineiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet.

Summatiivinen arviointi tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁴ Kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositodistus, jota varten tehdään summatiivinen arviointi siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Lukuvuositodistukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.⁵

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päätösarviointi kohdistuu oppiaineille asetettuihin tavoitteisiin perusopetuksen oppimäärän päättyessä.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.⁶

Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin.

³ Perusopetusasetus 10 §

⁴ Perusopetusasetus 10 §

⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.

⁶ Perusopetusasetus 13 § 1 mom.

Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita jokaisella vuosiluokalla.

Arviointi on yhdenvertaista

Arviointi perustuu kaikilla vuosiluokilla oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun. Vuosiluokkien 1–8 päätteeksi annetun lukuvuosiarvioinnin ja perusopetuksen päättöarvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Jokaisen oppilaan tulee saada tietää, mitä on tarkoitus oppia ja miten oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan. Päättöarvosanat muodostetaan valtakunnallisesti yhdenvertaisin perustein.

Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta

Arvioinnin tehtävänä on auttaa oppilasta hahmottamaan opintojensa etenemistä. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja oppilaan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy oppilaiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.

Arvioinnin toteuttaminen edellyttää yhteistyötä sekä koulussa että kotien kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on selkiyttää huoltajille arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Oppilaan ja huoltajan tulee saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁷ Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tieto arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin.⁸

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista

Arviointikäytännöt on suunniteltava johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja varmistettava arviointiperiaatteiden yhtenäisyys koulussa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.

Oppilaiden suorituksia ei verrata toisiinsa. Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

⁷ Perusopetusasetus 10 § 1 mom.

⁸ Perusopetusasetus 13 § 2 mom.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä oppilaan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö kouluyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arviointi on monipuolista

Oppilaiden oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti.⁹ Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät arvioinnin tehtävien ja oppiaineen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin. Arviointimenetelmien valinnassa on otettava huomioon, että vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, oppiaineiden tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri vuosiluokkien päätteeksi annettavaan arviointiin ja päättöarviointiin. Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan ne määrittelevät eri arvosanoihin vaadittavan osaamisen tason.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suorituksiaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän yhteisiin tavoitteisiin edellä mainittuja arviointikriteerejä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittelyssä ei käytetä edellä mainittuja arviointikriteerejä. Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilas ei tuetustikaan näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa toiminta-alueittain määriteltyihin tavoitteisiin.

⁹ Perusopetuslaki 22 § 1 mom.

Jos oppilas on opiskellut oppimissuunnitelmassa määriteltyjen oppiaineen erityisten painoalueiden mukaisesti, hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset

Arviointikäytänteet suunnitellaan ja toteutetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä otetaan huomioon ja huolehditaan siitä, ettei osaamisen osoittamiselle ole esteitä.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä.

Yhteistyö huoltajien kanssa ja arvioinnista viestiminen Nurmijärvellä

Nurmijärven perusopetuksessa oppilaan arviointia toteutetaan yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa oppilaiden, huoltajien ja koulujen opetushenkilökunnan kesken. Keskeinen yhteistyön ja vuorovaikutuksen muoto on yhteinen keskustelu arvioinnista ja sen keskeisistä periaatteista:

- Oppimisen ja osaamisen tavoitteet asetetaan heti oppimisprosessin alussa: Oppilaan oppimisprosessia ohjataan kohti etukäteen asetettuja tavoitteita. Oppilailla, huoltajilla ja opettajilla tulee olla yhteinen käsitys siitä, mitä oppimisella ollaan tavoittelemassa.
- Oppimisen ja osaamisen arviointikriteerit ja käytännöt määritetään heti oppimisprosessin alussa: Oppilaan oppimista ja osaamista arvioidaan koko oppimisprosessin ajan arvioinnille määritettyjen kriteereiden ja käytänteiden avulla. Nämä kriteerit ja käytännöt käydään läpi oppilaiden, huoltajien ja opetushenkilökunnan kesken heti oppimisprosessin alussa. Oppilailla, huoltajilla ja opetushenkilökunnalla tulee olla yhteinen käsitys siitä, millä kriteereillä ja miten arviointi toteutetaan käytännössä.
- Oppilaan oppimisprosessia ohjataan jatkuvan arvioinnin avulla. Jatkuva arviointi on eri oppimistilanteissa tapahtuvaa vuorovaikutusta oppilaan ja opetushenkilökunnan välillä. Jatkuvan arvioinnin avulla oppilas saa ajantasaista tietoa oppimisensa ja osaamisensa kehittymisestä kohti asetettuja tavoitteita. Keskeinen jatkuvan arvioinnin muoto on opettajan oppilaalle oppimistilanteessa antama palaute. Oppilaan huoltajalle välitetään tietoa oppilaan oppimisen ja osaamisen kehittymisestä ja edistymisestä.

Viestintä arvioinnista

Oppimisen ja osaamisen arviointi ja siihen liittyvät käytännöt ovat läpinäkyviä. Koulu viestii arvioinnista oppilaiden, huoltajien ja opetushenkilökunnan kesken oppimistilanteissa, arviointikeskusteluissa ja muissa yhteisissä, koulun toimintaa tukevissa ja edistävissä tilanteissa, kuten vanhempainilloissa ja opettajakokouksissa.

Viestintä on paitsi arvioinnista tiedottamista myös yhteistä keskustelua arvioinnista ja siihen liittyvän toiminnan kehittämistä koulussa. Koulu tekee aloitteet ja luo rakenteet kodin ja koulun väliseen viestintään ja koulukohtaiset käytänteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Arvioinnin vuosikello, vuosiluokat 1-6

Lukuvuoden alussa, opettaja asettaa yhdessä oppilaidensa kanssa ryhmän/luokan yhteiset, sekä oppilaiden yksilölliset tavoitteet oppimiselle ja osaamiselle, työskentelylle sekä käyttäytymiselle. Tavoitteiden asettamisessa määritetään myös oppimisen ja osaamisen edistymistä mittaavat arviointikäytännöt sekä kriteerit, joiden pohjalta arviointia toteutetaan. Tavoitteista sekä arviointikäytännöistä viestitään oppilaiden huoltajille syyskuun loppuun mennessä. Viestintä toteutetaan kirjallisesti esim. oppilashallintojärjestelmän välityksellä sekä lisäksi luokan/ryhmän vanhempainillassa opettajan ja huoltajien välisenä yhteisenä keskusteluna. Koulun yhteisissä vanhempainilloissa keskustellaan rehtorin johdolla koulun arviointikulttuurista ja, miten huoltajat voivat tukea oppilaita saavuttamaan lukuvuodelle asetetut tavoitteet. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tavoitteet kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin.

Opettaja järjestää lukuvuoden aikana vähintään yhden tapaamisen oman luokkansa/ryhmänsä jokaisen oppilaan ja tämän huoltajan/huoltajien kanssa. Tapaaminen sijoittuu lukuvuoden puoleen väliin (marraskuusta helmikuulle). Keskustelujen tarkempi aikataulu sovitaan koulu- ja vuosiluokkakohtaisesti, huomioiden mahdolliset siirtymävaiheiden aikataulut ja erityistarpeet sekä mahdollinen huoli oppilaan opinnoissa etenemisestä. Tapaamisessa opettaja, oppilas ja huoltajat keskustelevat oppilaan oppimisen ja osaamisen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Mahdollinen huoli oppilaan opinnoissa etenemisestä ja mahdollisesta luokalle jättämisestä tuodaan esille jo tässä keskustelussa. Toisen vuosiluokan oppilaan osalta keskustelussa käsitellään oppilaan edessä olevaa siirtymistä 3. vuosiluokalle. Kuudennen vuosiluokan oppilaan osalta keskustelussa käsitellään oppilaan edessä olevaa siirtymistä 7. vuosiluokalle. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden osalta tapaamisissa päivitetään oppilaan pedagogiset asiakirjat.

Opettaja viestii oppilaiden oppimisen ja osaamisen edistymisestä huoltajille koko lukuvuoden ajan säännöllisesti. Kevätlukukaudella viestinnässä painottuvat tulevasta lukuvuosiarvioinnista viestiminen; mitkä ovat lukuvuosiarvioinnin periaatteet ja kriteerit, miten oppilas on edistynyt suhteessa lukuvuodelle asetettuihin tavoitteisiin ja miten edistyminen ennakoit tulevaa lukuvuosiarviointia. Summatiivisen arviointitiedon dokumentoimisessa ja siirtämisessä sekä kodin ja koulun välisessä viestinnässä käytetään oppilashallintojärjestelmää sekä koulukohtaisesti muita yhteisesti sovittuja työkaluja ja järjestelmiä. Työkalujen ja järjestelmien käytössä huomioidaan voimassa olevat tietosuojaa koskevat lait ja asetukset.

Lukuvuoden päätteeksi tehdään summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumista arvioimalla, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Arviointi annetaan oppilaalle lukuvuositolustuksessa, johon sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.

Arvioinnin vuosikello, vuosiluokat 7-9

Lukuvuoden/oppimisjakson alussa, aineenopettaja asettaa yhdessä oppilaiden kanssa luokan/ryhmän yhteiset, sekä oppilaiden yksilölliset tavoitteet oppimiselle ja osaamiselle, työskentelylle sekä käyttäytymiselle. Tavoitteiden asettamisessa määritetään myös oppimisen ja osaamisen edistymistä mittaavat arviointikäytännöt sekä kriteerit, joiden pohjalta arviointia toteutetaan. Tavoitteista sekä arviointikäytännöistä viestitään oppilaiden huoltajille. Viestintä toteutetaan kirjallisesti esim. oppilashallintojärjestelmän välityksellä. Lisäksi koulun yhteisissä vanhempainilloissa keskustellaan rehtorin johdolla koulun arviointikulttuurista ja, miten huoltajat voivat tukea oppilaita saavuttamaan lukuvuodelle asetetut tavoitteet.

Aineenopettaja viestii oppilaiden oppimisen ja osaamisen edistymisestä huoltajille koko lukuvuoden ajan säännöllisesti. Summatiivisen arviointitiedon dokumentoimisessa ja siirtämisessä sekä kodin ja koulun välisessä viestinnässä käytetään oppilashallintojärjestelmää sekä koulukohtaisesti muita yhteisesti sovittuja työkaluja ja järjestelmiä. Työkalujen ja järjestelmien käytössä huomioidaan voimassa olevat tietosuojaa koskevat lait ja asetukset.

Luokanvalvoja järjestää lukuvuoden aikana, syyskuusta tammikuun loppuun mennessä, jokaiselle oppilaalle ja hänen huoltajalleen/huoltajilleen mahdollisuuden yhteiseen tapaamiseen (nk. vanhempainvartti). Tapaamisten tarkempi aikataulu sovitaan koulu- ja vuosiluokkakohtaisesti, huomioiden mahdolliset siirtymävaiheiden aikataulut ja erityistarpeet sekä mahdollinen huoli oppilaan opinnoissa etenemisestä. Tapaamisessa luokanvalvoja, oppilas ja huoltajat keskustelevat oppilaan koulunkäynnistä kokonaisuutena. Huoli oppilaan opinnoissa etenemisestä ja mahdollisesta luokalle jättämisestä tuodaan esille tässä keskustelussa. Yhdeksännen vuosiluokan oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa keskustellaan myös edessä olevasta päättöarvioinnista sekä siirtymistä seuraavaan koulutusvaiheeseen. Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden osalta luokanvalvoja järjestää tapaamisen oppilaan ja huoltajan/huoltajien kanssa pedagogisten asiakirjojen päivittämiseksi.

Päättövaiheessa aineenopettajat seuraavat yhdessä luokanvalvojan kanssa tiiviisti oppilaiden edistymistä. Jos jokin oppilas on vaarassa jäädä ilman päättöarvosanaa yhdessä tai useammassa oppiaineessa, on luokanvalvoja yhteydessä oppilaaseen ja hänen huoltajiinsa toimenpiteistä sopimiseksi.

Kevätlukukaudella viestinnässä luokanvalvojan, aineenopettajan, oppilaan ja huoltajan välillä painottuvat tulevasta lukuvuosiarvioinnista tai päättöarvioinnista viestiminen; mitkä ovat arvioinnin periaatteet ja kriteerit, miten oppilas on edistynyt suhteessa oppimiselle ja edistymiselle asetettuihin tavoitteisiin tai päättöarvioinnin kriteereihin ja miten oppilaan edistyminen ennakoii tulevaa lukuvuosiarviointia tai päättöarviointia.

Oppilaalle annetaan jokaisen oppimisjakson ja/tai syyslukukauden päätteeksi väliarviointi hänen edistymisestään suhteessa oppiainekohtaisiin tavoitteisiin. Väliarviointi kirjataan oppilashallintojärjestelmään, josta se on oppilaan ja huoltajan nähtävillä.

Lukuvuoden päätteeksi tehdään summatiivinen kokonaisarviointi 7. ja 8. vuosiluokan oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta arvioimalla, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Arviointi annetaan oppilaalle lukuvuositolustuksessa, johon sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.

Yhdeksännen vuosiluokan päätteeksi oppilaalle tehdään päättöarviointi, joka annetaan oppilaalle päättötodistuksessa. Lisätietoa päättöarvioinnista löytyy luvusta Perusopetuksen päättöarviointi. Yhdeksännen vuosiluokan oppilaille ei anneta erillistä lukuvuositodistusta.

Oppimisen ja osaamisen arviointi

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arviointi liittyy oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arviointi puolestaan kohdistuu oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Oppilaan oppimista ohjataan ja osaamista arvioidaan aina suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa eri oppiaineille määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä eri vuosiluokkien päätteeksi annettavassa arvioinnissa ja päättöarvioinnissa.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteereiden mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduiksi.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin eikä osaamisen tason määrittelyssä käytetä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä.

Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisenä. Työskentelyn arviointi perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin oppiaineiden tavoitteiden sisältämiin työskentelytaitojen tavoitteisiin. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana kehittyvää taitoa työskennellä itsenäisesti ja yhdessä, taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään, taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa.

Oppilaan työskentelyyn liittyviä erityistarpeita tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät erityistarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Käyttäytymisen tavoitteet ja arviointi Nurmijärvellä

Nurmijärven perusopetuksessa oppilaan käyttäytymisen arviointi perustuu yhteisiin kuntakohtaisiin tavoitteisiin ja niistä johdettuihin arvosanakohtaisiin arviointilauseisiin, ks. taulukko jäljempänä. Käyttäytymisen arviointi sekä koulun toimintatavat ja järjestyssäännöt käydään oppilaiden kanssa läpi jokaisen lukuvuoden alussa, sekä tarpeen mukaan myös lukuvuoden aikana, opettajien tai rehtorin johdolla. Käyttäytymisen tavoitteista ja ohjeista viestitään myös oppilaiden huoltajien kanssa lukuvuosittain.

Käyttäytymisen yhteiset tavoitteet kaikilla vuosiluokilla ovat:

1. Oppilas ottaa koulussa huomioon toiset ihmiset ja ympäristön.
2. Oppilas arvostaa omaa ja toisten työtä.
3. Oppilas noudattaa sääntöjä ja edistää työrauhaa.
4. Oppilas käyttäytyy tilanteen edellyttämällä tavalla.

Vuosiluokilla 1–3 käyttäytyminen arvioidaan lukuvuoden päättyessä sanallisesti, todistuksen liitteenä. Käyttäytymisen sanallisessa arvioinnissa käytetään arvosanoja erinomainen, kiitettävä, hyvä, tyydyttävä, kohtalainen, välttävä ja heikko sekä niihin liittyviä arviointilauseita. Sanallinen arviointi sisältää salassa pidettävää tietoa, joka luovutetaan vain oppilaalle tai hänen huoltajalleen.

Vuosiluokilla 4-8 käyttäytyminen arvioidaan lukuvuoden päättyessä numeroarvosanalla, jota voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla. Numeroarvosana kirjataan todistukseen, sanallinen arviointi annetaan todistuksen liitteenä. Käyttäytymisen numeroarvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10 ja sanallisessa arvioinnissa arvosanoja erinomainen, kiitettävä, hyvä, tyydyttävä, kohtalainen, välttävä ja heikko sekä niihin liittyviä arviointilauseita. Sanallinen arviointi sisältää salassa pidettävää tietoa, joka luovutetaan vain oppilaalle tai hänen huoltajalleen.

Perusopetuksen päättövaiheessa käyttäytymisestä annetaan pyydettäessä erillinen arviointi päättötodistuksen liitteenä. Tällöin käyttäytymisen arvioinnissa käytetään arvosanoja erinomainen, kiitettävä, hyvä, tyydyttävä, kohtalainen, välttävä ja heikko sekä niihin liittyviä arviointilauseita. Sanallinen arviointi sisältää salassa pidettävää tietoa, joka luovutetaan vain oppilaalle tai hänen huoltajalleen.

Käyttäytymisen numeroarvosanat, sanallinen arvosana ja arviointilauseet	
10 Erinomainen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kannat vastuuta ja toimit oma-aloitteisesti esimerkkinä toisten ihmisten ja ympäristön huomioonottamisessa. 2. Arvostat esimerkillisesti omaa ja toisten työtä. 3. Edistät omalla käytökselläsi työrauhaa ja noudatat yhteisiä sääntöjä. 4. Käyttäydyt kaikkia kohtaan kohteliaasti.
9 Kiitettävä	<ol style="list-style-type: none"> 5. Otat huomioon toiset ihmiset ja ympäristön. 6. Arvostat omaa ja toisten työtä. 7. Ylläpidät työrauhaa, noudatat yhteisiä sääntöjä. 8. Käyttäydyt kohteliaasti ja korjaat käytöstäsi itsenäisesti, jos tarvetta on.
8 Hyvä	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudut myönteisesti kouluyhteisöön ja -ympäristöön. 2. Arvostat omaa ja toisten työtä. 3. Annat toisille työrauhan. 4. Käyttäydyt yleensä hyvin, ohjattaessa korjaat käytöstäsi.
7 Tyydyttävä	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudut joskus välinpitämättömästi kouluyhteisöön ja -ympäristöön. 2. Arvostat useimmiten omaa ja toisten työtä. 3. Annat enimmäkseen toisille työrauhan. 4. Käyttäytymisessäsi on joskus huomauttamista, ohjattaessa korjaat yleensä käytöstäsi.
6 Kohtalainen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudut välinpitämättömästi kouluyhteisöön ja -ympäristöön. 2. Arvostat joskus omaa ja toisten työtä. 3. Annat joskus toisille työrauhan. 4. Käyttäytymisessäsi on melko usein huomauttamista, ohjattaessa korjaat joskus käytöstäsi.
5 Välttävä	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudut erittäin välinpitämättömästi kouluyhteisöön ja -ympäristöön. 2. Arvostat harvoin omaa ja toisten työtä. 3. Annat harvoin toisille työrauhan. 4. Käyttäytymisessäsi on usein huomauttamista, ohjattaessa korjaat harvoin käytöstäsi.
4 Heikko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudut täysin välinpitämättömästi kouluyhteisöön ja -ympäristöön. 2. Et arvosta omaa etkö toisten työtä. 3. Et anna toisille työrauhaa. 4. Käyttäytymisessäsi on jatkuvaa huomauttamista, ohjattaessa et korjaa käytöstäsi.

Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion.¹⁰

Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty.

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot erillisessä näytössä.¹¹ Mahdollisuuksia voidaan antaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita suorituksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Jos suoritushenkilö annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, vuosiluokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositodistukseen ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytyt suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.¹²

¹⁰ Perusopetusasetus 11 § 1 mom.

¹¹ Perusopetusasetus 11 § 1 ja 2 mom.

¹² Perusopetusasetus 11 § 2 mom.

Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt Nurmijärvellä

Mikäli oppilaan lukuvuosikohtainen suoritus on vaarassa tulla hylätyksi yhdessä tai useammassa oppiaineessa, asiasta keskustellaan oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ennen kuin oppiaineen opiskelu kyseisen lukuvuoden osalta päättyy. Ennen oppiaineen suorituksen hylkäämistä, oppilaalle varataan mahdollisuus erillisellä näytöllä osoittaa saavuttaneensa hyväksytylle suoritukselle asetetut tavoitteet. Erillinen näyttö järjestetään ennen kuin oppiaineen opiskelu kyseisen lukuvuoden osalta päättyy. Erillinen näyttö rakennetaan siten, että oppilaalla on mahdollisuus näyttää osaamistaan monipuolisesti ja huomioidaan oppilaan terveydentila, olosuhteet ja muut mahdolliset syyt, jotka vaikuttavat osaamisen osoittamiseen.

Oppilas, joka opiskelee vuosiluokkiin sitomattomasti (VSOP), siirtyy aina lukuvuoden päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle. Opinnoissa etenemisen määrittävät opintokokonaisuudet ovat samat kuin vuosiluokittain etenevillä oppilailla. Oppilas suorittaa opintokokonaisuudet oman opinto-ohjelmansa mukaisesti, kuten on kuvattu hänen pedagogisiin asiakirjoihinsa. Todistukseen kirjataan, minkä vuosiluokan suorituksia oppilas on suorittanut. Perusopetuksen päättövaiheessa, oppilas on yhdeksännen vuosiluokan oppilas kunnes hän saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta.

Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

Oppilas voi edetä opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan vuosiluokkiin sitomattomasti oman opinto-ohjelman mukaisesti. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositoludistuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamistaan opinnoista ja siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin.¹³

Oman opinto-ohjelman mukaisella etenemisellä voidaan tarvittaessa välttää luokalle jättäminen, jonka myötä oppilaan kaikki opinnot kyseiseltä vuosiluokalta raukeaisivat. Oman opinto-ohjelman mukaisesti etenevä oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella. Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta.¹⁴

¹³ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.

¹⁴ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.

Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Perusopetuksessa kaikki oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvat yhteiset oppiaineet arvioidaan kunkin lukuvuoden päätteeksi erillisinä.¹⁵ Arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, ympäristöoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäkatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Lukuvuositodistukseen merkitään sanallinen arvio tai arvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut opinto-ohjelmaansa kuuluneiden oppiaineiden tavoitteet lukuvuoden aikana.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden sanallisen arvion tai arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa opiskellut oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskelun yhteydessä annetut näytöt otetaan huomioon kunkin oppiaineen arvosanaa muodostettaessa. Oppiainekohtainen arviointi tulee suunnitella ja olla oppilaiden tiedossa jo oppimiskokonaisuuden alkaessa. Monialaisista oppimiskokonaisuuksista ei anneta erillisiä sanallisia arvioita tai arvosanoja.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksytymerkinnällä.

Perusopetuksen tuntijaon mukaiset valinnaiset aineet arvioidaan vuosiluokilla 1–3 opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti joko sanallisesti tai numeroin. Vuosiluokilla 4–9 vähintään 2 vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista annetaan numeroarvosana.

Valinnaiset aineet Nurmijärvellä

Valinnaisena aineena tarjotaan perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja. Nurmijärvellä koulut päättävät itse omat valinnaisaineensa ja ne kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

¹⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.

Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä. Päättöarvioinnissa annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päätötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.

Päättöarviointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

Päättöarvosanan muodostaminen

Päättöarvosanan muodostaminen perustuu oppilaan osoittaman osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niiden oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8, arviointi otetaan huomioon päättöarviointia tehtäessä. Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä.

Päättöarvosana on oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremmen osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy oppiaineen arvosanaan myös päättöarvioinnissa.

Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suoriutumistaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä. Jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suoriutumista näissä oppiaineissa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) suhteessa hänelle määriteltyihin, yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin ja sisältöihin, ei päättöarvioinnin kriteereihin.

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeltujen oppiaineiden arvioinnissa voidaan antaa numeroarvosanan sijaan sanallinen arvio myös päättöarvioinnissa. Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin, kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan päättöarviointi perustuu perusopetuksen oppiaineiden yleisiin oppimääriin tai yksilöllistettyihin oppimääriin sen mukaan, mitä oppilaan erityistä tukea koskevassa päätöksessä on päätetty. Jos pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas opiskelee opintokokonaisuuksia, annetaan arviointi todistuksessa kuitenkin oppiaineittain.

Jos oppilaan opiskelu on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) asetettuihin tavoitteisiin, ja jokaisesta toiminta-alueesta annetaan sanallinen arvio.

Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa

Perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäntutkimustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Äidinkielessä ja kirjallisuudessa oppilas on voinut opiskella kahta tähän oppiaineeseen määriteltyä eri kielen oppimäärää. Tällöin arvioidaan molemmat oppilaan suorittamat äidinkieli ja kirjallisuus - oppiaineen oppimäärät.

Jos oppilas on vaihtanut äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen.

Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä¹⁶ tarkoitetulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida. Oppiaineen opiskelusta

vapauttamiseen tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen ratkaisuun.

Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa

Kaikille oppilaille yhteisiä taide- ja taitoaineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous. Paikallinen tuntijako ja mahdolliset oppilaiden omat valinnat vaikuttavat siihen, milloin oppilaille annetaan päättötodistukseen tuleva arvosana eri taide- ja taitoaineissa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta päättötodistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta päättötodistukseen erillistä arvosanaa.

Päättöarvosanaa muodostettaessa käytetään näihin oppiaineisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä. Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu. Kunkin taide- ja taitoaineen osalta päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskeleman oppimäärän laajuus.

¹⁶ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksyty- merkinnällä. Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Mikäli koulu painottaa opetussuunnitelmassaan jotakin oppiainetta tai oppiainekokonaisuutta tai toteuttaa kaksikielistä opetusta, ovat opetuksen koulukohtaiset tavoitteet tässä oppiaineessa tai kielessä yleensä korkeammat kuin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet. Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi myös painotetussa opetuksessa tai kaksikielisessä opetuksessa tulee oppilaiden suoriutumista kuitenkin arvioida perusopetuksen päättyessä suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittämisessä käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteerejä.

Jos painotettu opetus toteutetaan käyttäen valinnaisten aineiden vuosiviikkotunteja, arviointi suoritetaan näiden tuntien osalta valinnaisten aineiden arvioinnin periaatteita noudattaen. Kaksikielisessä opetuksessa oppilaan opiskelemaan kohde- tai kielikyöpykielen osaaminen arvioidaan vieraiden kielten tai toisen kotimaisen kielen A-oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien mukaan.

Painotetusta opetuksesta ja oppilaan suoriutumisesta siinä voidaan tarvittaessa antaa lisätietoja erillisellä todistuksen liitteellä.

Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta.¹⁷ Oppilaan opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.¹⁸

Jos oppilas on luvattomasti poissa eikä osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, eikä hänellä ole hyväksytyjä suorituksia suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin, hän voi saada oppiaineesta hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen.

¹⁷ Perusopetuslaki 35 §

¹⁸ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Mahdollisuus arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.¹⁹

Todistukset

Perusopetuksessa käytettävät todistukset ovat

1. lukuvuositodistus
2. välitodistus
3. erotodistus
4. päättötodistus.

Opetuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Vuosiluokilla 1–3 arviointi lukuvuositodistuksiin ja mahdollisiin välitodistuksiin annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti. Mikäli annetaan sanallinen arvio, todistuksesta tulee ilmetä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.

Vuosiluokkien 4–8 lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa annetaan numeroarvosanat. Päättötodistuksessa ja mahdollisessa 9. vuosiluokan välitodistuksessa annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanaa voidaan täydentää kuvailevalla sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä.

Käyttäytymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa vuosiluokilla 4–8. Jos käyttäytymisestä annetaan vuosiluokilla 1–3 sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteellä. Myös numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteenä. Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Sanallista arviota voidaan käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.²⁰ Yksilöllistetyistä oppimääristä annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Toiminta-alueittain annettavassa opetuksessa käytetään sanallista arviota.

¹⁹ Perusopetusasetus 19 §

²⁰ Perusopetusasetus 10 § 4 mom.

Lukuvuositodistus

Oppilaalle tulee antaa lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä jokaisella vuosiluokalla lukuun ottamatta vuosiluokkaa 9, jolloin oppilas saa päättötodistuksen. Lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana. Lukuvuositodistus on päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestään luokalle.

Kun todistuksessa käytetään numeroarvosanaa, todistukseen merkitään myös arviointiasteikko²¹.

Sanallista arviota voidaan käyttää lukuvuositodistuksissa vuosiluokilla 1–3. Sanallisistakin arvioista tulee käydä ilmi, onko oppilas suoriutunut hyväksytysti lukuvuoden opinnoista kussakin opinto-ohjelmaansa kuuluvassa oppiaineessa.

Lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa käyttäytymisen numeroarvosana merkitään todistukseen. Silloin kun käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteenä.

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään lukuvuositodistukseen ja mahdollisiin välitodistuksiin muodossa ”uskonto/elämäkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä todistuksiin. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdiskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä todistukseen.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylypykieli.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, lisätään numeroarvosanan tai sanallisen arvion perään tähti (*). Todistuksen lisätietoja-kohdassa mainitaan, että oppilas on opiskellut nämä oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Lukuvuositodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet

²¹ Perusopetusasetus 10 § 3 mom.

- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- arvio oppilaan käyttäytymisestä
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- luokalta siirtyminen tai mahdollinen luokalle jättäminen
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- merkintä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Arviointi lukuvuoden päättyessä vuosiluokilla 1–8 Nurmijärvellä

Vuosiluokilla 1–3 oppilaille annetaan lukuvuoden päätteeksi sanallinen arviointi kaikista hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvista oppiaineista.

Vuosiluokilla 4–8 oppilaille annetaan lukuvuoden päätteeksi numeroarviointi kaikista yhteisistä oppiaineista ja niistä valinnaisista aineista, joiden laajuus on vähintään 2 vuosiviikkotuntia. Sanallisesti arvioidaan alle 2 vuosiviikkotunnin laajuiset valinnaiset aineet. Sanallisesti voidaan arvioida myös erityisen tuen ja pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden yksilöllistetyt oppiaineet sekä toiminta-alueittain järjestetty opiskelu. Numeroarvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10, jossa arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä sekä 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4.

Myös oppilaan käyttäytyminen arvioidaan lukuvuoden päätteeksi. **Vuosiluokilla 1–3** käyttäytyminen arvioidaan sanallisesti ja annetaan oppilaalle todistuksen liitteenä. **Vuosiluokilla 4–8** käyttäytyminen arvioidaan numerolla, joka kirjataan todistukseen. Numeroarviointia voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla, joka annetaan oppilaalle todistuksen liitteenä. Koska sanallinen arviointi sisältää salassa pidettävää tietoa, se luovutetaan vain oppilaalle tai hänen huoltajalleen.

Oppiaineiden arvioinnissa hyväksytyt suoritus edellyttää, että oppilas on saavuttanut lukuvuoden aikana oppiaineelle asetetut oppimis- ja osaamistavoitteet keskimäärin arvioituna vähintään välttävästi, mikä vastaa vuosiluokilla 4–8 arvosanaa 5. Keskimäärin arvioituna tarkoittaa sitä, että oppilaan välttävää parempi suoritus oppiaineen jonkin tavoitteen osalta kompensoi vastaavasti oppilaan välttävää huonompaa suoritusta jonkin toisen tavoitteen osalta.

Mikäli oppilas ei ole lukuvuoden aikana saavuttanut edes keskimäärin välttävästi oppiaineelle asetettuja oppimis- ja osaamistavoitteita, oppilaan suoritus kyseisen oppiaineen osalta on hylätty. Oppiaineen suorituksen hylkääminen voi olla peruste oppilaan luokalle jättämiselle. Mikäli oppilaan suoritus on vaarassa tulla hylätyksi yhdessä tai useammassa oppiaineessa, tulee hänen osaltaan ryhtyä toimenpiteisiin, jotka on kuvattu luvussa Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana.

Välitodistus

Opetuksen järjestäjä päättää mahdollisten välitodistusten antamisesta. Välitodistus annetaan samoin perustein kuin lukuvuositolodistus.

Nurmijärven kunnan järjestämässä perusopetuksessa ei anneta välitodistuksia vuosiluokilla 1–8.

Erillinen välitodistus tulee tarvittaessa antaa yhdeksännen luokan oppilaalle jatko-opintoihin hakeutumista varten.

Välitodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- arvio oppilaan käyttäytymisestä (lukuun ottamatta 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavaa välitodistusta)
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Erotodistus

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun, eroaa kesken perusopetuksen oppimäärän suorittamista koulusta²² tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos oppilas siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen kouluun.

Erotodistus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositodistus. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvioita.

Erotodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika

²² Perusopetusasetus 12 § 1 mom.

- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan 9. vuosiluokan koulutyön päättyessä oppilaalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”hyväksytty”.

Päättötodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi numeroin (5–10) ja sanoin (välttävä–erinomainen)
- opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- suoritettu oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- maininta siitä, että oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen
- maininta siitä, että perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä.

Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötodistukseen.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaan opiskelemien yhteisen oppiaineiden ja valinnaisten aineiden laajuus merkitään päättötodistukseen vuosiviikkotunteina.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikyöpykieli.

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon numeroarvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämäkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä päättötodistukseen. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Jos oppilas on opiskellut yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarviointia. Sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoja-kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättötodistus on sanallinen.

Päättötodistukseen merkitään arvosanat niistä erityisessä tutkinnossa suoritetuista oppiaineista, jotka on suoritettu ennen päättötodistuksen antamista.

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä sekä sanallinen liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Niistä valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotuntin oppimäärän, merkitään päättötodistukseen numeroarvosana. Yhteisiin oppiaineisiin liittyvistä syventävistä numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana. Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat syventävät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä syventävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimäärästä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistukseen sanallinen arvio. Sanallisesti arvioitavan valinnaisen oppiaineen nimen alle merkitään valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja merkintä ”hyväksytty”.

Ne valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”soveltavat valinnaiset aineet” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä sekä arvio joko numeroarvosanana tai merkinnällä ”hyväksytty”.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotuntin laajuinen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” suoritetusta vuosiviikkotuntimäärästä riippuen.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2- tai B2- kielestä, arvosana jätetään pois ja

päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.

Koulu ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Oppilaan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta. Uuden todistuksen voi saada joko osoittamalla osaamisensa erityisessä tutkinnossa²³ tai opiskelemalla perusopetuksen lisäopetuksessa tai aikuisten perusopetuksessa.

Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja -asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa²⁴. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Nurmijärven kunnassa erityinen tutkinto voidaan huoltajan pyynnöstä järjestää kunnassa asuvalle kotiopetukseen otetulle oppilaalle. Tutkinto järjestetään erikseen sovittuna ajankohtana opetuksen järjestäjän määrittämällä tavalla.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat

1. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
2. todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
3. todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana.

Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

²³ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §

²⁴ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta

Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi

Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b

Puhelin: (09) 250 021